

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Monter elektrycznych przyrządów
pomiarowych
(821203)**

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych (821203)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-284-3 (284)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach.....	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy.....	4
2. Opis zawodu.....	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	8
2.7. Zadania zawodowe	8
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	9
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	9
3. Opis kompetencji zawodowych	11
3.1. Przygotowywanie montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych Kz1	11
3.2. Montowanie komponentów w elektrycznych przyrządach pomiarowych Kz2	12
3.3. Kalibrowanie zmontowanych elektrycznych przyrządów pomiarowych Kz3.....	13
3.4. Kompetencje społeczne KzS	14
4. Profil kompetencji kluczowych	15
5. Słownik	16

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

821203 Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych

Grupa wielka 8 – Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom 3).

Grupa elementarna 8212 – Monterzy sprzętu elektrycznego (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 8212 Electrical equipment assemblers).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe, Dział 26. Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, Grupa 26.4. Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz głównie wyników badań analitycznych na 15 stanowiskach pracy w 5 przedsiębiorstwach (duże – 2, małe – 2, mikro – 1, w tym produkcyjne – 5), przeprowadzonych w lutym i marcu 2013 r.

Zespół Ekspercki:

- Mirosław Kuczyński – VENA ENERGIA w Warszawie,
- Bogdan Gad – Elporem i Elpoautomatyka Sp. z o.o. w Zawadzie,
- Ewa Urbanek – Ośrodek Rzeczoznawstwa SEP w Warszawie,
- Bogusław Szumilas – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „TRAK” w Garbatce.

Ewaluatorzy:

- Andrzej Kieliszek – Instytut Energetyki, Laboratorium Wielkopiędowe w Warszawie,
- Maria Krogulec-Sobowiec – Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach.

Recenzenci:

- Daniel Majdak – Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Stacja Elektroenergetyczna w Kozienicach,
- Krzysztof Pacholski – Instytut Systemów Inżynierii Elektrycznej Politechniki Łódzkiej w Łodzi.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Lesław Rosiński (przewodniczący) – Związek Pracodawców Energetyki w Warszawie,
- Jan Szymbor – Stowarzyszenie Elektryków Polskich w Warszawie,
- Mirosław Bartnik – Ogólnopolski Porozumienie Związków Zawodowych, Rada OPZZ woj. mazowieckiego w Warszawie.

Data zatwierdzenia:

- 15.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych montuje, uruchamia i testuje elektryczne przyrządy pomiarowe.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych jest zawodem elektrycznym o charakterze produkcyjnym. Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych w procesie produkcji dobiera, kompletuje i montuje właściwe komponenty, uruchamia i wykonuje testy funkcjonalne zmontowanego elektrycznego przyrządu pomiarowego, a następnie dokonuje jego adiustacji (kalibracji), polegającej na przeprowadzeniu ogółu czynności zmierzających do doprowadzenia zmontowanego przyrządu pomiarowego do stanu działania odpowiadającego jego przeznaczeniu, np.: zerowanie, nastawienie zakresu, korekta wskazań itp. Korzysta ze specjalistycznego wyposażenia stanowiska montażowego lub linii produkcyjnej; uniwersalnych i specjalistycznych narzędzi monterskich, wzorców i przyrządów pomiarowych oraz testujących. Posługuje się dokumentacją techniczną montażu, w szczególności: opisami technicznymi, schematami elektrycznymi, instrukcjami montażu, rysunkami montażowymi, wykazami elementów i podzespołów. Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych odpowiedzialny jest za właściwy dobór i wykorzystanie komponentów i materiałów eksploatacyjnych, zachowanie standardów produkcyjnych, przestrzeganie norm jakościowych i instrukcji stanowiskowych.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych pracuje na pojedynczych stanowiskach roboczych usytuowanych według kolejności operacji lub przy liniach produkcyjnych wyposażonych odpowiednio do rodzaju i ilości montowanych urządzeń. Wyposażenie stanowiska obejmuje zestaw narzędzi monterskich i przyrządów kontrolno-pomiarowych. Stanowiska są zlokalizowane w halach produkcyjnych lub w pomieszczeniach nieprodukcyjnych; laboratoriach, zakładach naukowo-badawczych, które zapewniają optymalne warunki pracy: temperaturę i oświetlenie. Pracę wykonuje samodzielnie lub w zespole jako kierują-

cy lub podwładny. Charakter wykonywanych czynności jest rutynowy, nie jest wymagany bezpośredni nadzór przełożonego. Manipuluje niewielkimi elementami, wykonuje precyzyjne, skoordynowane ruchy, operuje precyzyjnymi narzędziami. W pracy możliwa jest wymuszona pozycja ciała, presja czasu, rutyna, narażenie na uciążliwości: hałas i drgania (wibracje), zanieczyszczenie powietrza pyłami i gazami, zagrożenia chemiczne związane z kontaktem ze stosowanymi pyłami i smarami. Choroby zawodowe wynikają z opisanych zagrożeń. Praca najczęściej w systemie jedno- lub dwuzmianowym.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Montera elektrycznych przyrządów pomiarowych powinien posiadać zainteresowania techniczne i ciągle doskonalić się w zawodzie. Wymagana jest zdolność koncentracji na wykonywanych czynnościach, precyzja, skrupulatność, posiadanie umiejętności manualnych i technicznych, postępowanie zgodnie z procedurami i instrukcjami, dostosowanie się do tempa pracy zespołu. Wymagany jest ogólnie dobry stan zdrowia i sprawność fizyczna potwierdzone badaniami lekarskimi. Przeciwwskazaniem do zatrudnienia w zawodzie może być: dysfunkcja kończyn górnych w zakresie precyzyjnego: chwytania, sięgania, przenoszenia, skręcania, łączenia i rozłączania itp., brak palców (przede wszystkim kciuka), wady wzroku w stopniu uniemożliwiającym korekcję za pomocą okularów, wady słuchu w stopniu uniemożliwiającym korekcję za pomocą aparatu słuchowego. Praca montera elektrycznych przyrządów pomiarowych może być wykonywana przez osoby niepełnosprawne z dysfunkcją kończyn dolnych po konsultacjach lekarskich i przystosowaniu stanowiska roboczego do wymagań osoby niepełnosprawnej.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie montera elektrycznych przyrządów pomiarowych pracodawcy zatrudniają zwykle osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym po kierunku elektrycznym lub elektronicznym. Możliwe jest również szkolenie praktyczne (przyuczenie) na stanowisku pracy i zdobywanie doświadczenia w trakcie pracy dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym po kierunkach pokrewnych. Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych powinien brać udział w szkoleniach umożliwiających zdobycie dodatkowych uprawnień, organizowanych przez zakłady

pracy, stowarzyszenia i inne organizacje branżowe, a także producentów elementów i podzespołów elektronicznych, specjalistycznych narzędzi monterskich, wzorców i przyrządów pomiarowych oraz testujących lub przez wyspecjalizowane szkoły i ośrodki szkoleniowe.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/ /walidacji kompetencji

Doświadczenie produkcyjne i uzyskane kompetencje zawodowe pozwalają na zdobywanie umiejętności potwierdzanych odpowiednimi dokumentami i zaświadczeniami kwalifikacyjnymi oraz obejmowanie stanowisk wymagających wyższych kwalifikacji. Monter elektronicznych przyrządów pomiarowych uczestniczy w kursach zawodowych i specjalistycznych zgodnie z wymaganiami dla zajmowanego stanowiska, kursach doszkalających dotyczących wykonywanych czynności. Szkolenia dotyczą obsługi konkretnych narzędzi, przyrządów diagnostycznych i pomiarowych. Szkolenia na temat bezpiecznego posługiwania się narzędziami i przyrządami kontrolno-pomiarowymi czy umiejętności pracy z komputerem w stopniu podstawowym organizowane są przez służby zakładu pracy lub przedstawicieli producentów. Monter elektronicznych przyrządów pomiarowych z odpowiednim doświadczeniem i umiejętnościami może awansować na stanowisko brygadzysty, kierownika zmiany, kierownika działu. Dalsze kształcenie może wiązać się z ukończeniem średniej szkoły zawodowej najczęściej w zawodach: Technik elektroniki, Technik elektryk, Technik mechatroniki lub liceum ogólnokształcącego, a następnie studiów wyższych I i II stopnia na kierunku elektronika lub pokrewnym.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Posługiwanie się dokumentacją techniczną, schematami elektrycznymi, elektronicznymi schematami blokowymi i schematami montażowymi (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z2. Dobieranie materiałów, narzędzi i oprzyrządowania, elementów i podzespołów do montażu elektronicznych przyrządów pomiarowych (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z3. Montowanie elementów i podzespołów elektronicznych, elektronicznych i elektromechanicznych w elektronicznych przyrządach pomiarowych zgodnie z dokumentacją techniczną (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z4. Sporządzanie dokumentacji wykonanych czynności dotyczących montażu elektronicznych przyrządów pomiarowych (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).

- Z5. Uruchamianie, wykonywanie pomiarów parametrów, testów funkcjonalnych i korygowanie wskazań elektrycznych przyrządów pomiarowych (niezbędne kompetencje: Kz3, KzS).
- Z6. Sporządzanie dokumentacji wykonanych pomiarów parametrów, testów funkcjonalnych i korekt wskazań zmontowanych elektrycznych przyrządów pomiarowych (niezbędne kompetencje: Kz3, KzS).
- Z7. Organizowanie własnego stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP, ochrony ppoż. wymaganiami ergonomii i ochrony środowiska oraz przestrzeganie tych przepisów (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, Kz3, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

- Kz1 – Przygotowywanie montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z2, Z7).
- Kz2 – Montowanie komponentów w elektrycznych przyrządach pomiarowych (potrzebne do wykonywania zadań: Z3, Z4, Z7).
- Kz3 – Kalibrowanie zmontowanych elektrycznych przyrządów pomiarowych (potrzebne do wykonywania zadań: Z5, Z6, Z7).
- KzS – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1÷Z7).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 3** właściwym dla wykształcenia zasadniczego zawodowego w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 8 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód montera elektrycznych przyrządów pomiarowych:

- 1) w zakresie wiedzy: zna zasady, procesy i pojęcia ogólne w zawodzie montera elektrycznych przyrządów pomiarowych; zna i rozumie podstawowe fakty, pojęcia i zależności w zawodzie oraz w szerszym zakresie elementarne uwarunkowania prowadzonej działalności w branży elektryczno-elektronicznej. Zna podstawowe zjawiska i wielkości fizyczne, mające zastosowanie w działaniu, produkcji i montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych;

2) w zakresie umiejętności: potrafi wykonywać niezbyt proste, precyzyjne zadania montażowe według ogólnej instrukcji, zgodnie ze schematem montażowym i elektrycznym, rozwiązywać proste, typowe problemy w niezbyt zmiennych warunkach, odbierać i tworzyć niezbyt proste wypowiedzi, formułować bardzo proste wypowiedzi w języku obcym.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z7 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Przygotowywanie montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych Kz1

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności, zjawiska i wielkości fizyczne związane przygotowaniem montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas przygotowania montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- podstawowe pojęcia, prawa i wzory z zakresu elektrotechniki i elektroniki;
- zasady sporządzania dokumentacji technicznej: schematów elektrycznych, elektronicznych schematów blokowych i schematów montażowych;
- konstrukcję i oznaczenia elementów i podzespołów elektrycznych, elektronicznych i elektromechanicznych w elektrycznych przyrządach pomiarowych;
- narzędzia i oprzyrządowanie stosowane do montażu podzespołów elektrycznych, elektronicznych i elektromechanicznych w elektrycznych przyrządach pomiarowych.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste, precyzyjne zadania, rozwiązuje proste, typowe problemy w niezbyt zmiennych warunkach, odbiera i tworzy niezbyt proste wypowiedzi, formułuje bardzo proste wypowiedzi w języku obcym (branżowym) związane z przygotowaniem montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas przygotowania montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- czytać dokumentację techniczną: schematy elektryczne, elektroniczne schematy blokowe i schematy montażowe;
- rozpoznawać elementy i podzespoły elektryczne, elektroniczne i elektromechaniczne do montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- oceniać stan i jakość elementów i podzespołów elektrycznych, elektronicznych i elektromechanicznych stosowanych do montażu elektrycznych przyrządów pomiarowych;

- dobierać i obsługiwać narzędzia i oprzyrządowanie do montażu elektrycznego i mechanicznego elektrycznych przyrządów pomiarowych.

Wykonanie zadań zawodowych Z3, Z4, Z7 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Montowanie komponentów w elektrycznych przyrządach pomiarowych Kz2

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności, zjawiska i wielkości fizyczne związane z montowaniem komponentów w elektrycznych przyrządach pomiarowych, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas montowania elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- wymagania dotyczące jakości wykonania i dokładności pomiarów elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- zasady działania maszyn i urządzeń linii montażowych oraz innych urządzeń technicznych i technologicznych używanych podczas montowania elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- zasady i przepisy dotyczące dokumentowania montażu elementów i podzespołów elektrycznych, elektromechanicznych i elektronicznych w elektrycznych przyrządach pomiarowych.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste, precyzyjne zadania, rozwiązuje proste, typowe problemy w niezbyt zmiennych warunkach, odbiera i tworzy niezbyt proste wypowiedzi, formułuje bardzo proste wypowiedzi w języku obcym (branżowym) związane z montowaniem komponentów w elektrycznych przyrządach pomiarowych, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas montowania elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- obsługiwać maszyny i urządzenia linii montażowych oraz innych urządzeń technicznych i technologicznych podczas montowania elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- wykonywać montaż elektryczny i mechaniczny elementów zgodnie z dokumentacją techniczną;
- sporządzać dokumentację wykonanego montażu elementów i podzespołów elektrycznych, elektronicznych i elektromechanicznych w elektrycznych przyrządach pomiarowych.

Wykonanie zadań zawodowych Z5, Z6, Z7 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz3.

3.3. Kalibrowanie zmontowanych elektrycznych przyrządów pomiarowych Kz3

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności, zjawiska i wielkości fizyczne związane z adiustacją elektrycznych przyrządów pomiarowych, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas adiustacji elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- zasady, metody i procedury pomiaru wielkości fizycznych;
- zasady działania i obsługi aparatury kontrolno-pomiarowej, testującej i wzorcującej;
- zasady i przepisy dotyczące wykonywania adiustacji elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- zasady i przepisy dokumentowania adiustacji elektrycznych przyrządów pomiarowych.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste, precyzyjne zadania, rozwiązuje proste, typowe problemy w niezbyt zmiennych warunkach, odbiera i tworzy niezbyt proste wypowiedzi, formułuje bardzo proste wypowiedzi w języku obcym (branżowym) związane z kalibrowaniem elektrycznych przyrządów pomiarowych, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas adiustacji elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- wykonywać pomiary wielkości fizycznych,
- postąpiwać się bezpiecznie aparaturą kontrolno-pomiarową, testującą i wzorcującą;
- wykonywać czynności związane z kalibracją elektrycznych przyrządów pomiarowych;
- sporządzać dokumentację wykonanej kalibracji elektrycznych przyrządów pomiarowych.

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

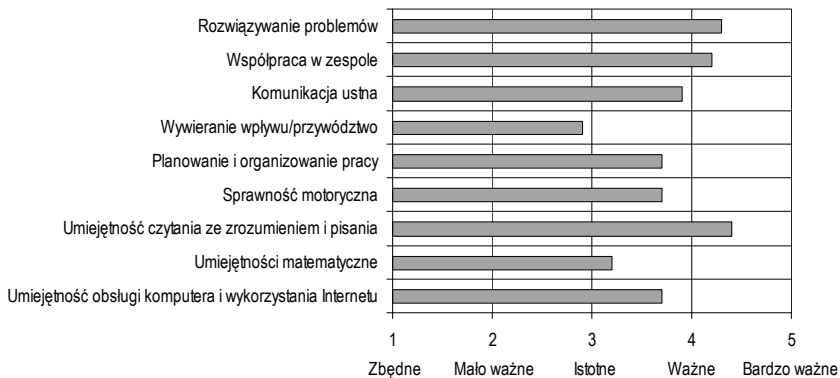
3.4. Kompetencje społeczne KzS:

- ponosi odpowiedzialność za realizację powierzonych zadań zawodowych związanych z montażem elektrycznych przyrządów pomiarowych,
- dostosowuje swoje zachowanie do okoliczności związanych z wykonywaniem zadań zawodowych występujących na stanowisku pracy monter elektrycznych przyrządów pomiarowych,
- potrafi oceniać swoje działania wykonywane w ramach współpracy zespołowej oraz przyjmować odpowiedzialność za ich skutki.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu monter elektrycznych przyrządów pomiarowych przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 821203 Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiający porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.